

Erdészeti Rendeleték Tára.

I.

1900. évi XXVIII. törvények

az erdőmunkásokról.

(Szentelést nyert 1900. évi december hó 14-én. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár”-ban 1900. évi december hó 20-án.)

I. FEJEZET.

Általános határozat.

1. §.

Annak, a ki fatermelésnél, az erdei termékek szállításánál és az azzal kapcsolatos munkálatoknál, valamint az erdőgazdaság egyéb munkálatainál, munka teljesítésére, mint napszámos vagy munkás szerződik, az 1898 : II. törvényekben körülírt munkásigazolvánnyal kell bírnia. (43. §.)

Külföldi munkásoknál a munkásigazolványt az utlevél vagy a munkás hazájabeli illetékes hatóság által kiállított igazoló okmány pótolja.

II. FEJEZET.

A munkás-szerződés megkötéséről.

2. §.

A szerződés feltételeinek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya; a törvénnyel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az olyan szerződés, mely nem ezen törvényben meghatározott módon, vagy olyan munkással kötött meg, a kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

3. §.

Minden szerződésnek, illetőleg feljegyzésnek (6. §.) tartalmaznia kell:

a) a munka nemének, időtartamának vagy mennyiségének megjelölését;

b) a munkabér megállapítását;

c) a munkások szállításának költségeire, az előlegekre, továbbá a munkaeszközökre, az elszállásolásra, a tüzelő-anyagra és az ivóvíz-szállításra vonatkozó megállapodásokat.

4. §.

Ha a munkások nem közös munkatérén, közösen teljesítendő munkára vállalkoznak, a szerződésben a munkások egyetemleges kötelezettségét megállapítani nem szabad. (41. §.)

5. §.

A munkaadó (megbízott) a munkások szállítási költsége czimén a szállítás tényleges költségének megfelelő összeget, előleg vagy kölcsön czimén pedig legfeljebb annyit adhat a munkásnak, a mennyit ez a szerződésben meghatározott munkabér mellett két hét alatt valószínűleg megkereshet. (41. §.)

6. §.

A szerződés, ha a munka egészben vagy nagyobb részében annak a törvényhatóságnak területén teljesítendő, a melynek területén a munkások laknak, szóval is megköthető. Minden más esetben köteles a munkaadó a szerződés létrejöttéről s a megállapodásokról a munkásnak, illetőleg a munkások megbízottjának a megegyezés helyén írásos feljegyzést átadni, vagy pedig a szerződést két tanu, vagy egy hatósági tanu előtt írásba foglalni.

A szerződés bélyeg- és illetékmentes.

7. §.

A szerződéskötésnél hatósági tanuként községi előljárók, törvényhatósági tisztviselők, állami erdőtiszték, s a mennyiben nem a magán erdőtiszték által kezelt erdőgazdaságban házilag foganatosított munkára alkalmaztatnak a munkások, hatóságilag felesketett magán erdőtiszték is szerepelhetnek.

A tanuskodásért díjat szedni tilos.

8. §.

A tanu a szerződési okiraton igazolja azt, hogy a szerződés az ő jelenlétében a munkások előtt felolvastatott, azok anyanyelvén megmagyaráztatott, s azok által elfogadtatott és aláíratott.

Ha a munkásoknak nincsen munkásigazolványuk (1. §.), vagy ha a tanu tudomása szerint a munkások ugyanarra az időre már mással szerződtek volt, a tanu a szerződésnek a fenti értelemben való aláírását megtagadni köteles.

9. §.

Ha a szerződési okirat két példányban állittatik ki, az egyik a munkások megbizottjának adandó át, a másik a munkaadónál (megbizott) marad, ha azonban a szerződés csak egy példányban állittatik ki, a munkaadó (megbizott) köteles azt, az aláírások keltétől számított három nap alatt, ahhoz az elsőfoku közigazgatási hatósághoz beterjeszteni, a melynek területén a munka egészben vagy nagyobb részében teljesítendő lesz. (41. §.)

A hatósághoz beterjesztett okiratról a felek egy koronát kitevő másolási díj lefizetése után bélyegmentes hitelesített másolatot kaphatnak. Az eredeti okirat hivatalos megkeresés folytán csak hatóságnak adható ki.

10. §.

A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződés létrejöttét a munkás igazolványába bejegyezni; az igazolványt azonban csak a munkahelyen való megjelenés után köteles a munkás átadni. (41. §.)

11. §.

Ha a felek a szerződés érvényességének ideje alatt a szerződés feltételeit egyetértőleg módosítani kívánják, minden tekintetben azt az eljárást kell követniök, melyet a törvény az eredeti szerződés megkötésére megszab.

III. FEJEZET.

A szerződés teljesítéséről és megszüntetéséről.

12. §.

Ha a szerződés a munka megkezdésének időpontját nem határozta meg, köteles a munkaadó (megbizott) a munkásokat közvetlenül vagy a megbizottjukhoz intézett szó- vagy írásbeli felosztással legalább három nappal a munkának tervbe vett megkezdése előtt a munkahelyen való megjelenésre és a szerződés teljesítésére felhívni; a munkások megjelenésekor a munkát megkezdetni; intézkedésre jogosult megbizottjának nevét a munkásokkal közölni. Köteles továbbá a munkaadó a szerződésben kikötött munkabért a szerződés szerinti időben és részletekben kifizetni; a szerződéses viszony megszüntével a munkásoktól átvett munkás-

igazolványt visszaadni, s ha abba a szerződés létrejötté feljegyeztetett, a szerződés megszűntét igazolni, s általában szerződés szerinti kötelezettségeit teljesíteni. (41. §.)

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó vagy megbízottja megszegi, az okozott teljes kár és eljárási költségek megfizetésére mindenkor a munkaadó kötelezendő. A munkaadó visszkereseti joga megbízottja ellen érintetlen marad.

Ha a munkásigazolvány a munkaadó (megbízott) kezén elvész, az igazolvány megszerzésének költségét a munkaadó viseli, ha pedig a szerződés viszony megszűntekor az igazolványt, vagy annak másodlatát a munkásnak bármely okból át nem adja, mindaddig, a míg azt a munkásnak rendelkezésére nem bocsátja, a késedelem minden napjára, a munka helyén abban az időben fizetett napszámbért köteles annak naponként megfizetni.

13. §.

A munkások kötelesek a szerződésben, vagy a munkaadónak a 12. §. szerint közölt felhívásában megjelölt időben, még pedig, ha a szerződés szerint erre kötelezvék: munka-eszközeikkel és segédmunkásaikkal a munkahelyen megjelenni, a munkát megkezdeni s általában törvényes és szerződésszerinti kötelességeiket teljesíteni. (43. §.)

14. §.

Ha a munka elemi akadály (árviz, széldöntés, hófuvás, tűz stb.) miatt egyhuzamban három napon át meg nem kezdhető vagy nem folytatható, és a munkaadó a szerződésben nem kötelezte magát a szünetelés idejére bizonyos élelmezési járandóság kifizetésére, vagy ellátás kiszolgáltatására, a munkások, a mennyiben munkabérük nem egy bizonyos meghatározott összegben (átalányban) van megállapítva, az előleg (kölesön) megtérítésének vagy biztosításának kötelezettsége mellett a szerződéstől elállhatnak.

Az odaszállítás költségének megtérítésére azonban a munkások ilyen esetben nem kötelesek; de a munkaadó sem köteles a visszaszállítás költségét fedezni.

15. §.

Ha a munkabér a teljesített munka mennyisége szerint fizetetik, a méréseknél a megfelelő szokásos hiteles mértékeket és

eszközöket kell használni. A felmért teljesítmény után a munkabér fillérig számítandó és fizetendő ki. (41. §.)

Ha a felek a szerződésben másként nem állapodtak meg az osztályozás és a mérésekre nézve, az állami erdők kezelésénél fennálló szabályok alkalmazandók.

16. §.

A munkaadó a munkások által okozott kárának értéke erejéig a munkás munkabérét, egyéb járandóságát és ingóságát visszatarthatja, köteles azonban — ha a munkás a visszatartásban meg nem nyugszik — kárkövetelésének megállapítása végett az eljárást a visszatartás napjától számított három nap alatt az elsőfoku hatóságnál megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fennálló követelésének fedezetére a munkaadót a visszatartás joga meg nem illeti. (41. §.)

17. §.

A munkások munkabérét szeszes italokkal vagy árucikkkel egészben vagy részben megváltani, abból bárki követelésének fedezésére bármit levonni, a munkásokat arra kötelezni, hogy élelmi, élvezeti, ruházati cikkeiket, eszközeiket a munkaadónál vagy az általa kijelölt egyénnél vásárolják, valamint a munkásoknak adott előleg, kölcsön vagy szállítási költség után kamatot szedni, vagy ezek értékéről váltót venni — tilos. (41. §.)

Tilos továbbá a munkások munkabérét utalvánnyal, bárczával, jeggyel fizetni. (41. §.)

18. §.

Ha a munkaadó kormányhatósági rendelkezéssel vagy szerződési megállapodással a munkások gyógykezeltetése és ellátása tekintetében messzebb menő intézkedésekre nem köteleztetett, a munkaadó (megbízott) köteles a munkahelyen megbetegedett idegen községbeli munkást, akkor is, ha a szerződést vele szemben felbontotta (20. §.), legalább nyolcz napon át gyógykezelteni és annak ellátásáról gondoskodni, s ha a betegség nyolcz napnál tovább tart, a községi előjáróságot intézkedés végett értesíteni. (41. §.)

19. §.

A munkásnak a szerződésből eredő követeléseai sem kincstári, sem törvényhatósági, sem községi, sem magánkövetelés czimén végrehajtás alá nem vonhatók.

A munkaadó esődjében a munkások összes követeléseai a tömeg tartozásának tekintendők. (1881: XVII. t.-cz. 48. §. 2.)

20. §.

A munkaadó (megbízott) jogosult a szerződést azzal a munkással szemben felbontani, a ki a szerződés megkötése utáni időben:

a) a munkaadót (megbízottat), hozzátartozóját tetteleg bántalmazza; testi épsége, élete vagy vagyona ellen büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-aiba ütköző kihágás miatt elítéltetett;

c) a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik (18. §.);

d) a munkahelyen való megjelenés után munkásigazolványának átadását és általában szerződési kötelezettségének teljesítését megtagadja.

21. §.

A munkás akkor jogosult a szerződés felbontására:

a) ha a munkaadó (megbízott) őt vagy hozzátartozóját tetteleg bántalmazza, vagy testi épsége, élete, vagyona ellen irányuló büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) ha a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik;

c) ha arra az időre, melyben a szerződést kellene teljesítenie, katonai szolgálatra behívatik;

d) ha a munkaadó vele szemben a szerződés megállapodásait, vagy a törvény rendelkezéseit meg nem tartja.

22. §.

A szerződés felbontása esetében a munkásnak a jogos levonások mellett csak a tényleg megszolgált munkabér fizetendő ki.

A 21. §. *a)* és *d)* pontja esetében azonban az oda- és visszaszállítás költségein felül köteles a munkaadó annyi munkabért megfizetni, a mennyi a szerződésben megjelölt egész munkaidő vagy munkamennyiség után járt volna a munkásnak.

23. §.

Az a fél, aki a szerződést a 14. §., illetőleg a 20., 21. §§. alapján felbontani akarja, köteles a másik felet a felbontás okául felhozott eset tudomására való jutása után legfeljebb három nap alatt szóval, vagy ezen az időn belül feladott ajánlott levélben értesíteni.

A ki a szerződés teljesítését ilyen közlés nélkül szünteti meg, szerződés-szegőnek tekintendő. (41., 43. §§.)

24. §.

Az a körülmény, hogy a munkaadó egy vagy több munkással szemben a szerződést felbontotta, a többi munkást a szerződés felbontására fel nem jogosítja, viszont az egyes munkásokkal szemben érvényesíthető bontó okok sem jogosítják fel a munkaadót arra, hogy a szerződést a többi munkással szemben is felbonthassa. (41., 43. §§.)

IV. FEJEZET.

A napszámosokról.

25. §.

A munkaadó és a napszámos között a szerződés szóval is megköthető. A szerződési feltételek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya. A törvénnyel vagy a törvényhatósági szabályrendelettel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az a szerződés, melyet a munkaadó olyan egyénnel köt meg, kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

26. §.

Napszámost a munkaadó intézkedésre jogosított megbízottja, vagy felügyeletre használt alkalmazottja is szerződtehet. A napszámos megbízottja által is köthet szerződést, ha az által munkásigazolványát a munkaadónak átadta.

27. §.

A napszámos, ha a felfogadó kívánja, felfogadáskor köteles munkásigazolványát átadni. A munkaadó köteles az átvett igazolványt megőrizni s a munka befejeztével azt a munkásnak visszaadni. (41., 43. §§.)

Ha a munkásigazolvány a munkaadó kezén vesz el, a másodlat kiállításának költségeit a munkaadó köteles viselni.

28. §.

Ha a munka tartamára nézve más világosan ki nem kötött, mindig egy napi munka értendő.

A napszámos munkanapja, ha az iránt a felek között más megállapodás nem létesült, napkeltétől napnyugtáig számíttatik, mely időre a napszámosnak délben egy egész órai, április 15-től szeptember 30-ig pedig reggel és délután is egy-egy félórai szünidő számíttatik. (41. §.)

29. §.

A munkaadó köteles a szerződötett napszámost elfogadni, annak munkabérét és járandóságát pontosan kiszolgáltatni. (41. §.)

A napszámos köteles a munkát, a melynek teljesítésére felfogadtatott, vagy ha ez a munka bármely véletlen akadályozó körülmény miatt nem folytatható, a munkaadó által meghatározott más gazdasági munkát teljesíteni. Ha a munkaadó a napszámost így foglalkoztatni nem képes, vagy nem akarja, akkor a tényleg munkában töltött idő aránya szerint, a kikötött munkabérnek egy-, két-, vagy háromnegyed része fizetendő, s ha étkezés is kikötött, délelőtti munka után az ebéd, a délutáni munka után pedig az estebéd is kiszolgáltatandó. (41., 43. §§.)

30. §.

Ha a napszámos munkája legalább egy havi időre biztosított, a kikötött munkát megakasztó bármely körülmény beálltával a mennyiben más világosan ki nem kötött, a felfogadó jogosítva van a napszámost más gazdasági munkára felhasználni, mit a napszámos teljesíteni köteles. Ha azonban az akadály folytonosan legalább egy hétig tart, ez esetben mindkét fél visszaléphet a szerződéstől. (41., 43. §§.)

31. §.

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó szegné meg, a hatóság által köteleességének teljesítésére, a munkásnak okozott teljes kár és eljárási költség megfizetésére kötelezendő s a 41. §. szerint megbüntetendő.

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadónak intézkedésre jogosult megbízottja szegné meg: a büntetés e megbízott ellen alkalmazandó, a kár és eljárási költségek megtérítési kötelezettsége azonban ebben az esetben is mindenkor a munkaadót terheli. A munkaadónak visszkereseti joga megbízottja ellen érintetlen marad.

32. §.

Ha a napszámos a meghatározott időben igazolatlanul meg nem jelen, vagy a megkezdett munkát abban hagyva jogtalanul eltávozik, az elsőfoku hatóság által, — a munkaadó írásbeli, vagy jegyzőkönyvbe vett szóbeli kérelmére — előleges tárgyalás nélkül a munkahelyre, kényszereszközök alkalmazásával is, kivezetése határozatilag elrendelendő. Ha pedig a munkás a munkahelyen önként megjelenve, vagy kivezetés után sem kezdi meg, illetve nem folytatja, a 43. §. szerint megbüntethető.

33. §.

A munkaadó a napszámos által okozott kárának értéke erejéig annak munkabérét visszatarthatja. Köteles azonban a munkaadó, ha a napszámos a visszatartásban meg nem nyugszik, kárkövetelésének megállapítása végett az illetékes hatóságnál az eljárást a visszatartás után három napon belül megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fennálló követelésének fedezésére a munkaadót a napszámos vagy munkással szemben visszatartási jog nem illeti meg.

34. §.

Ha a felek között a kifizetéskor a napi bér nagysága tekintetében vita merül fel, s a megállapodás ki nem deríthető, a hatóság a napi bért oly összeg szerint állapítja meg, a milyent azon időben és helyen, vagy annak legközelebbi vidékén hasonló munkáért rendszerint fizetnek.

35. §.

A 17. §. rendelkezései a napszámosokra is kiterjednek. (41. §.)

V. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

36. §.

Az a vállalkozó vagy megbízott, a ki munkások felfogadása végett valamely községben megjelenik, ha a munkásokat nem annak a törvényhatóságnak területén végzendő munkára kívánja szerződtetni, a melynek területén az illető község fekszik: köteles a község elöljáróságánál azonnal jelentkezni, s ha mint megbízott jár el, meghatalmazását felmutatnia. (42. §.)

37. §.

A vállalkozó a munkásoknak szerződésből eredő követeléseivel közvetlenül akkor is felelős, ha a munkásokat nem ő, hanem személyzete vagy alvállalkozó alkalmazta volt.

38. §.

Az a vállalkozó, a ki maga, vagy a kinek intézkedésre jogosult megbízottja a jelen törvény 41. §-ának első bekezdése alapján két éven belül két ízben jogerősen elítéltetett, az állami, törvényhatósági és községi munkavállalatokból a m. kir. földmívelésügyi minister rendelkezésével, a körülmények mérlegelésével, meghatározott időre kizárandó.

A kizáró rendelet a hivatalos lapban és a szükséghez képest más lapban is közzéteendő.

39. §.

A munkahelyen a munkások élelmezése céljából létesült alkalmi vállalat tulajdonosa (kantinos) köteles az eladásra szánt étel- és italművek árjegyzékét az első foku iparhatósághoz az üzlet megkezdése előtt, azután pedig havonként bemutatni.

Ha az elsőfoku iparhatóság a hozzá érkezett panaszokból arról győződik meg, hogy a vállalat tulajdonosa akár a kiszolgáltattott áruk minősége, akár a követelt árak magassága által a munkások hátrányára visszaéléseket követ el s azokat a megintés daczára sem szünteti meg: köteles az illetékes pénzügyigazgatóságot az italmérési engedélynek az 1899: XXV. t.-cz. 15. §. 3. d) alapján leendő elvonása iránt teendő intézkedés végett megkeresni.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

40. §.

A mennyiben ez a törvény ellenkező rendelkezéseket nem tartalmaz, az 1879: XL. t.-cz. általános határozatai a jelen törvény által megállapított kihágási ügyekben is alkalmazandók. Az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §§-ai a jelen törvény hatálya alá tartozó munkásokra és napszámosokra is kiterjednek.

41. §.

Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbizott), a ki ennek a törvénynek 15., 16., 17., 18., 35. §§-aiban foglalt rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbizott), a ki ennek a törvénynek, 4., 5., 9., 10., 12., 23., 24., 27., 28., 29., 30., 31., 33. §§-aiban foglalt rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi.

42. §.

Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a munkaadónak az a megbízottja, a ki magának a munkásoktól szerződtesükért anyagi előnyöket köt ki, vagy ilyen előnyöket elfogad;

b) a ki a munkásokat a munka minősége, a bérfeltételek, a kereseti viszonyok felől a valóságnak meg nem felelő közlések, vagy alaptalan ígéretekkel szándékosan megtéveszti;

c) a ki a 36. §. rendelkezésének meg nem felel;

d) a ki más által felfogadott munkást vagy napszámost, e körülményt tudva, ugyanegy időre felfogad vagy munkaadójától elcsábít.

43. §.

Kihágást követ el s 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki ugyanegy időre két vagy több munkaadóhoz szerződik el. Ily esetben a munkás vagy napszámos azzal a munka-

adóval szemben köteles a szerződést teljesíteni, a kivel először szerződött, a többi munkaadónak kártérítéssel tartozik, kivéven, ha azok az előző szerződésről tudva, kötöttek vele szerződést.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki

a) jelen törvény 1. §-ának rendelkezését megszegi;

b) jelen törvény 13., 23., 24., 27., 29., 30., 32. §§-ainak reá vonatkozó rendelkezéseit megszegi.

44. §.

A kihágási eljárás ennek a törvénynek 41. §-a második bekezdésében, továbbá a 42. §. a), b), d), valamint a 43. §. első bekezdésében és b) pontjában megállapított kihágások esetében csak a sértett fél indítványára tehető folyamatba.

A munkás ellen kiszabott szabadságvesztési büntetések, ha a munkaadó az elzárási büntetés végrehajtásának elhalasztását kívánja, csak a szerződési munka elvégzése után hajthatók végre.

Ha az elítélt a kiszabott pénzbüntetést 48 óra alatt le nem fizeti, az erre az esetre az ítéletben megállapított szabadságvesztésbüntetés, az előző bekezdés esetét kivéve, azonnal végrehajtható.

A jelen törvény alapján kirótt és beszedett pénzbüntetések az 1898: II. t.-cz. 71. §-ában meghatározott célra fordítandók.

VII. FEJEZET.

Hatóságok. Eljárás. Záróhatározatok.

45. §.

Mindazon ügyekre nézve, melyek a jelen törvény szerint hatósági intézkedést igényelnek, s az ezen törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönben az egyénenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelés elbírálására,

1. elsőfoku hatóság:

a) vármegyékben a főszolgabíró;

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács kijelölt tagja; rendezett tanácsú városokban a polgármester;

c) Budapesten a kerületi előljáró;

2. másodfoku hatóság: a közigazgatási bizottságnak munkásügyi albizottsága (1898: II. t.-cz. 72. §. 2.);

3. harmadfoku hatóság: a földmivelésügyi minister.

Két érdemben egybehangzó határozat ellen felebbezésnek helye nincsen.

A sértett fél akkor sem felebbezhet, ha a másodfoku hatóság az elsőfoku hatóság által kiszabott büntetést súlyosbitotta; valamint a vádlott sem felebbezhet, ha a másodfoku hatóság az ő büntetését enyhítette.

Rendkívüli felülvizsgálatnak csak abban az esetben van helye, ha vagy az eljáró hatóság nem volt illetékes, vagy nem a jelen törvény szerint elbírálandó ügyben határozott, vagy pedig, ha a felülvizsgálat a közérdek megóvása céljából indokolt.

Az ezen törvény szerint a közigazgatási hatóság elé tartozó ügyek minden fokozaton soron kívül tárgyalandók s intézendők el.

Az eljárási szabályokat a földmivelésügyi minister a belügyi és az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg állapítja meg.

A 100 koronát meghaladó kártérítési ügyek, továbbá az ezen törvényben előírt alakszerűségek megtartása nélkül kötött szerződésekben eredő minden vitás kérdések elbírálására a rendes bíróságok illetékesek.

Az 1898: II. t.-cz. 75., 76. §§-aiban foglalt intézkedések a jelen törvény hatálya alá eső ügyekre is kiterjednek, azzal az eltéréssel, hogy a 75. §. utolsó bekezdésében említett felmentés oly esetekre is szólhat, midőn a munkás vagy napszámos a szomszédos törvényhatóság, illetve járás területén teljesítendő munkára vállalkozik.

46. §.

A jelen törvénynek a munkás-igazolványokra, továbbá a szerződéskötés alakszerűségére vonatkozó rendelkezései erőhatalom (vis major) folytán szükségessé vált halaszthatatlanul sürgős munkák idejére nem alkalmazandók.

47. §.

Ha a szerződési feltételek tekintetében a felek közt vita merül fel és a szerződésből a felek megállapodása ki nem deríthető, — a hatóság döntésénél a szokást veszi irányadónak.

48. §.

Felhatalmaztatik a m. kir. földmivelésügyi minister, hogy a jelen törvény életbeléptének napját s az átmeneti intézkedéseket rendeleti uton állapítsa meg.

49. §.

Jelen törvény végrehajtásával a m. kir. földmivelésügyi minister bizatik meg.

II.

Jegyzőkönyv

a földmivelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának Budapesten, 1900. évi deczember hó 12-én tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: Sóltz Gyula ministeri tanácsos, elnök, Bartha Gyula főerdőtanácsos a bizottság előadója, továbbá Horváth Sándor főerdőtanácsos, Laitner Elek, Havas József erdőigazgatók, Simenszky Kálmán erdőfelügyelő, Nagy Károly és Szenes József erdőtanácsosok bizottsági tagok; Gurányi István erdész, az alap pénztárosa és Doroszlai Gábor alerdőfelügyelő, jegyzőkönyvvezető.

Elnök megnyitva az ülést, üdvözli a megjelent bizottsági tagokat s megemlíti, hogy Lászlóffy Gábor bizottsági tag távollmaradását kimentette.

I. Az alap pénztárosa beterjeszti és felolvassa az alapnak 1900. évi III-ik negyedének végén mutatkozott pénztári álladékról szóló kimutatást, a mely az alap tulajdonát képezi:

I. Értékpapirokban:

A magyar leszámítoló és pénzváltóbankban elhelyezett

a) 90,000 korona névértékű 4⁰/₁₀₀-os

koronajáradék-kötvény --- 90,000 K. — f.

b) 20,000 K. névértékű 4¹/₂⁰/₁₀₀-os

regale-kártalanítási kötvény 20,000 K. — f. 110,000 K. — f.

II. Készpénzben:

a) a magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban a 25451. sz. betétkönyv szerint	---	---	19,205 K. 86 f.	
b) az erdészeti házi pénztárban	59 K. 83 f.	19,265 K. 69 f.		
			Összesen	129,265 K. 69 f.

Ebből az összegből esik:

1. az alaptőkére:

a) értékpapirokban	---	---	56,000 K. — f.	
b) takarékbetétekben	---	---	3,613 K. 02 f.	59,613 K. 02 f.

2. a folyó kezelésre:

a) az 1900/1901. tanévre kiosztandó segélyre	---	---	28,810 K. — f.	
b) 40,000 K. névértékű koronajáradék-kötvény névértéke és beszerzési ára közötti különbözetre	---	---	3,600 K. — f.	
c) az 1900. évi tiszta bevételekre	37,242 K. 67 f.	69,652 K. 67 f.		
			Összesen	129,265 K. 69 f.

Bemutatja és felolvassa továbbá az ülés napján mutatkozó pénztári álladékról szóló kimutatást, a mely szerint van:

I. Értékpapirokban.

A magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban elhelyezett

a) 90,000 K. névértékű 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradék-kötvény	---	90,000 K. — f.	
b) 20.000 K. névértékű 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ -os regale kártalanítási kötvény	20,000 K. — f.	110,000 K. — f.	

II. Készpénzben.

a) a magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban a 28,240. sz. betétkönyv szerint	---	---	18,212 K. 36 f.	
b) az erdészeti házipénztárban	3,496 K. 28 f.	21,708 K. 64 f.		
			Összesen	131,708 K. 64 f.

Ebből az összegből esik:

1. az alaptőkére:

- a) értékpapirokban --- --- --- 56,000 K. — f.
 b) takarékbetétekben --- --- --- 3,613 K. 02 f. 59,613 K. 02 f.

2. a folyó kezelésére:

- a) az 1900/1901. tanévre kiosztandó segélyekre --- --- --- 21,520 K. — f.
 b) 40,000 K. névértékű korona-járadék-kötvény névértéke és beszerzési ára közötti különbözetre --- --- --- 3,600 K. — f.
 c) az 1900. évi tiszta bevételekre 46,975 K. 62 f. 72,095 K. 62 f.
 Összesen 131,708 K. 64 f.

A bizottság a pénztári jelentéseket tudomásul vette.

II. Előadó bemutatja Gyürky Elek m. kir. erdőszámellenőr folyamodványát, melyben kéri, hogy a betegség folytán iskolába nem járó Gábor fia részére engedélyezett 200 K. segély kiszolgáltatassék, avagy e helyett neki a ministerium részéről megfelelő pénzsegély kiutaltassék.

Folyamodónak a bizottság ügykörébe eső kérése figyelembe nem vehető, még pedig a bizottságnak az 1893. évi július hó 20-án tartott ülésén hozott ama határozatánál fogva, mely szerint az engedélyezett segély csak akkor szolgáltatik ki, ha a gyermek az alapszabályok 2. §-ában megjelölt tanintézetek valamelyikében tényleg tanul. A további kérelemre való tekintettel az előadó megbizatik, hogy a folyamodványt a kincstári erdők ügyosztályába juttassa.

III. Előadó bejelenti, hogy a legutóbbi ülésnek I. jegyzőkönyvi számu határozata szerint feltételeesen segélyezett gyermekek szülői közül Sablić Miklós kir. számvizsgáló az ezuttal bemutatott irattal hitelesen beigazolván, hogy Anna leánya a múlt évben az iskolából betegsége miatt maradt ki, s hogy ennek következtében évfázó vizsgát nem tett, az engedélyezett 200 K. segély esedékes részletei kiszolgáltattak; ellenben Szondi János m. kir. erdőszámellenőr a bekívánt iskolai bizonyítványt ez ideig sem terjesztette fel, minél-

fogva a János fia részére engedélyezett segély kiszolgáltatása függőben tartatik.

A bizottság ezen bejelentéseket tudomásul veszi.

IV. Horváth Sándor főerdőtanácsos felhívja a bizottság figyelmét a földmivelésügyi m. kir. minister urnak f. évi 11447/eln. szám alatt kiadott körrendeletére, a mely szerint a vöröskereszt-egylet tulajdonát képező Erzsébet kórház javára tett 40,000 koronás ágyalapítvány létesítésére a többi között a tisztviselőkre és alkalmazottakra fegyelmi uton, vagy azonkívül kirótt rendbirságok és pénzbüntetések is felhasználandók; ezzel szemben pedig a segélyező alap érvényben lévő szabályzatának 3. §-ában foglaltak szerint az államerdészeti szolgálati kötelékében álló erdészeti közegekre szolgálati uton kiszabott birság- vagy büntetéspénzek már a segélyező alap javára vannak lekötve.

A bizottság felkéri az elnököt, hogy a jelzett ellentétből felmerülő kérdést a minister ur Ő excellenciája elé terjeszteni s illetve az annak tisztázása iránt szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Bartha Gyula s. k.
előadó.

Sóltz Gyula s. k.
elnök.

Doroszlai Gábor s. k.
jegyzőkönyvvezető.

III.

Körrendelet

valamennyi kincstári magyar és horvát-szlavon erdőhatóságnak, a besztérczei m. kir. erdőigazgatóságnak, a temesvávi m. kir. erdőhivatalnak és valamennyi erdőőri szakiskolának.

(Az állami erdőtisztek szolgálati biztosítékának letétele tárgyában.)

100717/1900. szám. — Az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. t.-cz. 53. §-a értelmében a pénz, anyag, vagy egyéb értékek kezelésére s e kezelés közvetlen ellenőrzésére hivatott állami közegek a számadásaikból származható térítmények fedezésére tartoznak szolgálati biztosítékul fizetésük $\frac{2}{3}$ -ának megfelelő összeget készpénzben letenni.

Azok az állami erdőtisztek tehát, a kik állami vagyont kezelnek, vagy annak kezelését közvetlen ellenőrzik, tekintet nélkül a fizetési osztályra, melybe soroztattak, szolgálati biztosítékot letenni kötelesek.

Ennek folytán biztosíték letételre köteleztetnek:

1. A földmivelésügyi ministerium, a kincstári erdőhatóságok, a beszterczei erdőigazgatóság erdészeti és a fehértemplomi vagyonszékhelyeinek alkalmazott pénztárnokok és ellenőrök.

2. Az állami erdők kezelésénél alkalmazott erdő- és faraktárgondnokok és az erdőri szakiskolákhoz tartozó pagonyok kezelésével megbízott állami közegek.

Fennebbiekből folyólag tehát oly állások ideiglenes ellátására is a melyekkel szolgálati biztosíték letételének kötelezettsége van összekötve, rendszerint csak oly közegek alkalmazhatók, a kik szolgálati biztosítékot tettek le.

Kivételes esetekben azonban rövid ideig tartó ily helyettesítésekre szolgálati biztosítékot le nem tett tisztviselők is rendelhetők ki.

Ha az 1. és 2. pontban említett tisztviselők oly állásra helyeztetnek át, vagy oly állások ellátásával bíznak meg, a mely állásokkal biztosíték letételének kötelezettsége egybe kötve nincsen, ezek által a tisztviselők által letett szolgálati biztosítéknak a zár alól leendő feloldása iránti tárgyalások csak akkor indítandók meg, a mikor az áthelyezés vagy megbízás véglegesnek tekinthető.

A letett biztosítékok elszámolása, kamatoztatása, felmondása, bevonása és zár alól való feloldása tekintetében az állami számvitelről szóló 1897 : XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás függelékét képező részletes utasítás intézkedik.

Jelen rendelet kibocsátásával az e tárgyban előzőleg kiadott rendeletek vagy utasítások hatályon kívül helyezetteknek tekintendők.

Budapesten, 1900. év december hó. 21-én.

A minster megbízásából:

Sóltz Gyula.

IV.

Körrendelet

valamennyi vármegye közigazgatási bizottságának.

(Az 1900. évi erdősítési jutalmak kiosztása tárgyában.)

1914/1900. sz. — Értesitem a czimet, hogy a közgazdasági érdekből 1895. évben teljesített erdősítések megjutalmazása czéljából az 1895. évi 7837. szám alatt hirdetett pályázatban említett bíráló bizottság a versenyre bocsátott erdősítések odaitélése tárgyában, a rendelkezésére bocsátott ügyiratok, a helyszínen járt küldöttség jelentése s a helyszíni vizsgálat alkalmával a birtokosok s illetve azok meghatalmazottjai jelenlétében felvett jegyzőkönyvek adatai alapján és az említett erdősítések közgazdasági becsének s értékének mérlegelése után meghozott határozatát elem terjesztvén — ezt jóváhagyom és ennek alapján:

az elsőrendű első nagy jutalmat, azaz 1000 (egyezer) koronát a brassó vármegyei Hosszúfalu községnek a saját határában teljesített 95·75 k. hold;

az elsőrendű második nagy jutalmat, azaz 1000 (egyezer) koronát a háromszékvármegyei Peselnek község volt urbéres közbirtokosságának az ugyanezen község határában teljesített 50·60 k. hold;

a másodrendű első nagy jutalmat, azaz 800 (nyolczszáz) koronát a kisküküllőmegyei Völcz községnek a saját határában teljesített 101·90 k. hold;

a másodrendű második nagy jutalmat, azaz 800 (nyolczszáz) koronát a brassó vármegyei Csernátfalu községnek a saját határában teljesített 40·35 k. hold;

a harmadrendű első nagy jutalmat, azaz 500 (ötszáz) koronát a brassó vármegyei Tatrang községnek a saját határában teljesített 58·85 k. hold;

a harmadrendű második nagy jutalmat, azaz 500 (ötszáz) koronát a szeben vármegyei Szibiel községnek a saját határában teljesített 25·00 k. hold;

az elsőrendű első elismerő jutalmat, azaz 400 (négy száz) koronát a háromszékvármegyei Bikfalva község közbirtokosságának az ugyanezen község határában teljesített 29·80 k. hold;

az elsőrendű második elismerő jutalmat, azaz 400 (négy száz) koronát a csikvármegyei Gyergyó-Szent-Miklós község közbirtokosságának az ugyanezen község határában teljesített 12·85 k. hold;

a másodrendű első elismerő jutalmat, azaz 200 (kettő száz) koronát a háromszékvármegyei Bereczk községnek a saját határában teljesített 41·90 k. hold;

a másodrendű második elismerő jutalmat, azaz 200 (kettő száz) koronát a csikvármegyei Csik-Szent-Mihály község közbirtokosságának az ugyanezen község határában teljesített 25·00 k. hold;

a harmadrendű első elismerő jutalmat, azaz 100 (egyszáz) koronát a szeben vármegyei Szelistye községnek a saját határában teljesített 15·30 k. hold; és végre;

a harmadrendű második elismerő jutalmat, azaz 100 (egyszáz) koronát a bereczki róm. kath. egyháznak a háromszékvármegyei Bereczk község határában teljesített 15·30 k. hold kiterjedésű és teljesen kopár, terméketlenül heverő, értéktelen területeken nagy költséggel, kiváló gonddal és szakértelemmel létesített erdőültetésekért adományozom.

Egyszersmind s arra való tekintettel, hogy a létesített erdőültetések az illető birtokosok anyagi erejét messze meghaladó költségeket igényeltek, ezen költségeknek részben való megtérítése céljából az adományozott jutalomdíjakon kívül *Bikfalva község közbirtokosságának* 100 (egyszáz), *Bereczk községnek* 300 (háromszáz), *Selistye községnek* 400 (négy száz), *Csik-Szent-Mihály község közbirtokosságának* 300 (háromszáz) és a *bereczki róm. kath. egyháznak* 200 (kettő száz) koronát segélyképen kiutalványoztam.

Mint hogy pedig a jutalomban részesíthető birtokosokon kívül a többi versenyző birtokos a nagy költséggel létesített erdőültetéseknel szintén kiváló szorgalmat fejtett ki és szép eredményt mutatott fel, ennél fogva a bíráló bizottság javaslatára ezen birtokosok közül a tényleg szorult anyagi helyzetben lévő, Brassó vármegyében fekvő *Pürkerecz* és *Türkös* községek részére 500—500 (ötszáz-ötszáz) korona államsegélyt engedélyeztem, míg a következő birtokosoknak, úgy mint:

Pejachevich Arthur gróf örököseinek a Nógrád vármegyében Karancs-Keszi község határában fekvő 35·00 és a Mihály-Gerge község határában fekvő 32·00 k. holdon;

Hadik-Barkóczy Endre grófnak a zemplénvármegyei Szedlicske község határában fekvő 78·10 k. holdon;

Eszterházy Móricz gróf örököseinek a veszprémmegyei Ugod község határában fekvő 43·52 k. holdon;

Wenckheim István grófnak a pozsonymegyei Nagy-Lévárd község határában fekvő 123·60 k. holdon;

Somssich Andornak a somogyvármegyei Vrácsik község határában fekvő 47·38 k. holdon;

Csikvármegyei közönségének a Gyergyó-Felső-Tölgyes község I. határ-résztében fekvő 43·92 k. holdon; és

Gyöngyös r. t. városnak a saját határában fekvő 25·31 k. holdon kiváló buzgalommal, szakértelemmel és szép eredménnyel létesített erdőültetésekért írásbeli elismerésemet nyilvánítottam.

Az említett közérdekű és szép sikerrel történt erdőültetések intézése körül kifejtett buzgó tevékenységért a bíráló bizottságnak ez iránt is tett javaslata alapján végül *Strompf Pál* és *Zákói Géza* uradalmi erdőmesterek, *Kutrovich István* városi erdőtiszt, *Kossos Ferencz* uradalmi erdőtiszt és *Boldizsár János* uradalmi gazdatiszt részére 250—250 (kettő százötven-kettő százötven), továbbá *Islik András* Hosszufalu község bírása, *Lamp Sándor* uradalmi alerdész és *Dénes Gábor*, *Gergely János*, idősb. *Gergely János*, *Veres András* és *Szőcs Illés* járási erdőőrök részére 100—100 (egyszáz-egyszáz), *Bene Mózes* és *Jánosi Sándor* járási erdőőrök részére 70—70 (hetven-hetven), *Blencsi Dénes* járási erdőőr részére 60 (hatvan), *Csergő Ferencz* és *Csiky György* járási erdőszolgák

részére 50—50 (ötven-ötven) és végre Pál Simon borzási lakos földmives részére 20 (husz) korona jutalmat engedélyeztem.

Egyidejűleg értesitem a czimet, hogy egyttal intézkedtem aziránt is, hogy az elismerő okmányok az illető vármegyék főispánjai után a birtokosoknak megküldessenek s hogy az adományozott jutalmak s engedélyezett segélypénzek az illető kerületi kir. erdőfelügyelőségek által haladéktalanul kifizetessenek.

Budapest, 1900. december hó 21.-én.

Darányi s. k.